

Sygn. akt I KK 352/22

POSTANOWIENIE

Dnia 1 grudnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie **M. B.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej, na posiedzeniu w dniu 1 grudnia 2022 r.

wniosku obrońcy skazanego o wyłączenie sędziego,

na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. i art. 42 § 1 i 4 k.p.k.

postanowił

wyłączyć Sędziego Sądu Najwyższego Ryszarda

Witkowskiego od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt I KK 352/22.

UZASADNIENIE

W dniu 2 września 2022 r. do Sądu Najwyższego wpłynęła kasacja obrońcy skazanego M. B. od wyroku Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze z dnia 13 kwietnia 2022 r., sygn. akt VI Ka 9/22, utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Zgorzelcu z dnia 7 października 2021 r., sygn. akt II K 293/20.

Zarządzeniem Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Karnej z dnia 7 września 2022 r. do rozpoznania sprawy o sygn. akt I KK 352/22 został wyznaczony SSN Paweł Kołodziejski.

Po rozpoznaniu wniosku obrońcy skazanego, postanowieniem z dnia 19 października 2022 r., sygn. akt I KK 352/22 (KRI 46), Sąd Najwyższy wyłączył SSN Pawła Kołodziejskiego od udziału w sprawie o sygn. akt I KK 352/22.

Zarządzeniem Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Karnej z dnia 25 października 2022 r. do rozpoznania ww. sprawy został wyznaczony SSN Ryszard Witkowski.

Wnioskiem z dnia 2 listopada 2022 r. obrońca skazanego zwrócił się do Sądu Najwyższego z wnioskiem o wyłączenie SSN Ryszarda Witkowskiego od rozpoznania sprawy o sygn. akt I KK 352/22. Podniósł, że „w kasacji obrońca zarzucił naruszenie art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 19 traktatu o UE, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności z powodu braku niezależności sądu i braku niezawisłości sędziego orzekającego w sądzie I instancji, powołanego na stanowisko sędziego Sądu Rejonowego w Zgorzelcu na skutek rekomendacji Krajowej Rady Sądownictwa, której kształt został określony ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 3). Sędzia Ryszard Witkowski na urząd sędziego Sądu Najwyższego został powołany postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w oparciu o uchwałę Krajowej Rady Sądownictwa, której skład został ukształtowany na mocy ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, zaś w kasacji obrońcy został podniesiony m.in. zarzut związany z nieprawidłową obsadą sądu I instancji z uwagi na udział w wydaniu orzeczenia sędziego nominowanego na stanowisko sędziego Sądu Rejonowego w Zgorzelcu przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, również obradującej w składzie ukształtowanym na podstawie tejże ustawy. W takiej sytuacji udział sędziego Ryszarda Witkowskiego w rozpoznaniu zarzutów podniesionych w kasacji stanowiłby rażące naruszenie zasady *nemo iudex in causa sua*, co mogłoby wywołać zarówno u stron, jak i w odbiorze społecznym przekonanie o braku bezstronności sądu i rzetelności sądu”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek zasługiwał na uwzględnienie.

Jak trafnie wskazał we wniosku obrońca skazanego, okoliczności podniesione w zarzucie kasacji, dotyczące niezawisłości sędziego i niezależności sądu, powiązane ze sposobem powołania sędziów na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, ukształtowanej w trybie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2018, poz. 3), w tożsamym stopniu odnoszą się zarówno do sędziego Sądu Rejonowego w Zgorzelcu rozpoznającego sprawę M. B. w I instancji, do którego odwołuje się

zarzut kasacji, jak również SSN Ryszarda Witkowskiego. W takim układzie procesowym zachodzi identyczność sytuacji prawnej sędziego, którego dotyczy zarzut kasacji, jak i sędziego, który miałby tę kasację, a więc i przedmiotowy zarzut, rozpoznać.

Dla oceny tego, czy wątpliwości co do bezstronności sędziego w rozumieniu art. 41 § 1 k.p.k. są zasadne, konsekwentnie w orzecznictwie nakazuje się przeprowadzenie testu przeciętnego obserwatora. Ma on polegać na przyjęciu, że przyczyna podana we wniosku o wyłączenie sędziego jest uzasadniona, jeżeli jest ona w stanie wywołać wątpliwości co do bezstronności sędziego u nieuprzedzonego w jakimkolwiek kierunku przedstawiciela społeczeństwa (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 18 marca 2009 r., IV KK 380/08; z dnia 8 lutego 2011 r., V KK 227/10). Rozpoznanie sprawy o sygn. akt I KK 352/22 przez SSN Ryszarda Witkowskiego mogłoby wzbudzić uzasadnione wątpliwości co do bezstronności tego Sędziego u postronnego obserwatora, skoro SSN Ryszard Witkowski miałby rozstrzygać o zasadności zarzutu kasacji, którego podstawy odnoszą się do niego w takim samym stopniu, jak do Sędziego, którego ten zarzut bezpośrednio dotyczy. Podsumowując, w rozpatrywanej sprawie konieczność wyłączenia od orzekania SSN Ryszarda Witkowskiego nie ulega wątpliwości i wynika w sposób oczywisty z istoty gwarancji bezstronnego orzekania przez sąd i sedna zakazu *nemo iudex in causa sua*.

Jedynie na marginesie należy dodać, że w podobnych sytuacjach procesowych Sąd Najwyższy już wielokrotnie stwierdzał istnienie podstaw do wyłączenia sędziego w trybie art. 41 § 1 k.p.k. (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dni: 27 lipca 2021 r., II KO 36/21; 17 marca 2022 r., II KO 12/22; 22 marca 2022 r., I KO 22/22; 29 marca 2022 r., II KO 27/22; 21 kwietnia 2022 r., II KO 15/22; 9 czerwca 2022 r., II KO 53/22; por. także uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22, OSNK 2022, z. 6, poz. 22).

Mając na uwadze powyższe, należało orzec jak w części dyspozytywnej postanowienia.